

TRẬN CHIẾN BAN MÊ THUẬT 10/3/1975

TỈNH ĐAKLAK (DARLAC) – QUÂN ĐOÀN II – QUÂN KHU II VNCH – ĐÊM KINH HOÀNG. ĐÊM ĐIỀU TÀN MÁU LỆ

Giai đoạn tiên khởi, CS muốn cắt đứt Quốc lộ 14, 19 và 21 để tách vùng Cao nguyên ra khỏi vùng đồng bằng của Quân khu 2 và đồng thời ngăn chặn lực lượng VNCH đến tăng cường. Sư đoàn 320 CS chuyển lên đóng tại các vị trí nằm về hướng Bắc của Ban Mê Thuật để vô hiệu hóa tất cả các đơn đóng dọc theo Quốc lộ 14. Tất cả những sự chuẩn bị này CS cho tiến hành bí mật để hòng tạo yếu tố bất ngờ.

Lực Lượng Địch: Dưới quyền điều động của Bộ Tư Lệnh mặt trận Ban Mê Thuật A75 do Tướng CS Văn Tiến Dũng, Đinh Đức Thiện và Lê Ngọc Hiền chỉ huy gồm khoảng 30,000 người:

1. SĐF10 dưới sự chỉ huy của Sư đoàn trưởng Thượng tá Hồ Đệ và Chính ủy Thượng tá Lã Ngọc Châu chủ lực tấn công BMT.
2. SĐ320 dưới sự chỉ huy của Đại tá Kim Tuấn, Sư đoàn trưởng, và Thượng tá Bùi Huy chỉ có danh vì đã bị thiệt hại nặng khi đụng độ với Nhảy Dù ở Thường Đức.
3. SĐ316 do Đại tá Đàm Văn Ngụy, Sư đoàn trưởng, Thượng tá Hà Quốc Toàn, Chính ủy và Thượng tá Hải Bằng CS từ Nam Lào tiến sang.
4. SĐ968 do Thanh Sơn làm Sư đoàn trưởng.
5. SĐ3CS Sao Vàng do Trần Bá Khuê làm Tư Lệnh, Mai Tàn, Tư Lệnh Phó làm nghi binh.
6. 4 Trung đoàn Bộ Binh 95A, 95B, 25 và 271.
7. 5 Trung đoàn pháo binh gồm 48 khẩu pháo đủ loại và phòng không.
8. 1 Trung đoàn Chiến Xa, 1 Trung đoàn Đặc Công.
9. 2 Trung đoàn Công Binh, 1 Trung đoàn Thông Tin.
10. Các đơn vị hậu cần, Quân xa...

Lực Lượng VNCH: Tổng cộng khoảng 4,000 người:

1. Trung đoàn 53 Bộ Binh (chỉ còn 2 Tiểu đoàn).
2. Liên đoàn 21 BĐQ.
3. Các Tiểu đoàn Địa Phương Quân.
4. Lực lượng Cảnh Sát Quốc Gia.

Lực lượng phòng thủ Ban Mê Thuột:

Vì không tin những nguồn tin tình báo của tiểu khu Ban Mê Thuột, Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ binh và Quân đoàn 2 đã không “xếp hạng” là những nguồn tin quan trọng, toàn bộ Sư Đoàn 23 Bộ binh được đưa về hoạt động phòng ngự quanh PleiKu, việc phòng thủ Ban Mê Thuột ủy nhiệm cho Liên đoàn 21 Biệt động quân, Địa phương quân, Nghĩa quân tỉnh và Cảnh Sát.

Vào đầu tháng 3/1975 khi có báo động về Sư đoàn 320 CS chuyển đến Ban Mê Thuột, Quân đoàn 2 chỉ đưa một phần Trung đoàn 53 (chỉ có 2 Tiểu đoàn) trở lại Ban Mê Thuột. Trung đoàn này lúc bấy giờ được giao nhiệm vụ hành quân quanh khu vực phía Nam phi trường Phụng Dực, còn lực lượng Biệt Động Quân thì trấn giữ tại khu vực Buôn Hồ chừng 32km về hướng Đông bắc. Các toán thám sát của Sư Đoàn 23BB và Nha Kỹ Thuật QLVNCH được tung ra chung quanh trại Bản Đôn để theo dõi các hoạt động của Sư đoàn 320 CS nhưng chỉ phát giác được một số đơn vị nhỏ cấp đại đội CS địa phương. Như vậy, lực lượng quốc gia phòng thủ Ban Mê Thuột tổng cộng khoảng gồm những quân nhân hậu cứ của Bộ Tư Lệnh (BTL) Sư Đoàn 23 Bộ Binh, hậu cứ Bộ Chỉ Huy Thiết Đoàn 8 (quân số chủ lực của các đơn vị này đã được điều động về PleiKu và Kontum từ trước Tết).

Ban Mê Thuột thực sự là một thành phố bỏ ngõ không lực lượng bảo vệ. Do vậy, vấn đề phân nhiệm phòng thủ tuy có kế hoạch nhưng chẳng thấm vào đâu so với lực lượng tấn công thiện chiến và đông đảo gấp 20 lần của đối phương.

* Lực lượng phòng thủ phía Nam là hậu cứ Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh gồm các phòng các ban các sở trực thuộc.

* Lực lượng phòng thủ phía Tây, khu vực trọng yếu và nguy hiểm nhất, gồm các đơn vị hậu cứ của Thiết đoàn 8 kỵ binh và kho đạn (trại Mai Hắc Đế) cùng với Trung Tâm Yểm Trợ tiếp vận (đại đội Hành chánh Tài chánh).

* Lực lượng phòng thủ phía Đông do Trung Tâm Huấn Luyện Sư Đoàn 23 Bộ Binh đảm trách. Xa hơn là Chi Khu Ban Mê Thuật và Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia quận Ban Mê Thuật phối hợp với nhau để chịu trách nhiệm vấn đề phòng thủ mặt này.

* Lực lượng phòng thủ mặt Bắc thị xã là Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia tỉnh Darlac cùng với 1 đơn vị 206 Cảnh Sát Dã Chiến.

* Nội vi thị xã và các chốt điểm trọng yếu đều do lực lượng Cảnh Sát Quốc Gia đảm trách, và được bố trí như sau:

1. Hai chốt cảnh sát đặt tại Trường Trung Học và cuối đường Phan Chu Trinh là các chốt ở cửa Bắc.
2. Cuối đường Tự Do được giao cho Cục Cảnh Sát Cư-Kplong và 1 tiểu đội Cảnh Sát Dã Chiến.
3. Cửa ngõ phía Nam có Cảnh Sát Cư-Ê-Bur và 1 đơn vị Cảnh Sát Dã Chiến trách nhiệm.
4. Cửa Tây thị xã giao cho Cục Cảnh Sát thị xã Cục-Lạc chịu trách nhiệm. Các cao ốc trong toàn thị xã và các khách sạn đều được Cảnh Sát Quốc Gia đóng chốt.
5. Các đơn vị trừ bị gồm có 1 Tiểu đoàn của Trung đoàn 53 Bộ Binh đóng tại phi trường Phụng Dực, cách thị xã Ban Mê Thuật 7km, có 1 pháo đội 105ly, trong khi pháo binh của cộng quân lại là loại 130ly, và hỏa tiễn 122ly, tầm xa và sức công phá hoàn toàn cách biệt.
6. Ngoài ra, doanh trại các Tiểu đoàn Pháo binh, Công binh, Truyền tin, Tiếp vận thống thuộc Sư Đoàn 23 bộ binh đóng gần thị xã đều tận dụng quân số tại hàng để tổ chức phòng ngự trong phạm vi trách nhiệm.

Riêng về trách nhiệm của tiểu khu Darlac, Đại tá Nguyễn Trọng Luật đã cho điều động Tiểu đoàn 204 Địa phương quân đang đóng tại Bản Đôn về thị xã.

Ngày 9/3/1975 Sư đoàn F10 cộng sản nhất định san bằng quận Đức Lập để tiến quân về Ban Mê Thuật. Chi khu bị tấn công từ 6:00g sáng, CS đã dùng pháo binh 130ly và SKZ 82ly bắn vào Chi khu và Chi đoàn Chiến xa, địch đã làm tê liệt các chiến xa của ta ngay từ phút đầu và sau đó quân chính qui cộng sản mở “trận địa chiến” đánh ban ngày, các công sự phòng thủ trên mặt đất sập hết. Tình hình Đức Lập vô cùng nguy ngập. Các đồn phụ đã bị “bứt”. Tiểu đoàn Địa phương quân đóng tại Núi Lửa cách Đức Lập 9km bị địch tràn ngập sau một trận đánh đẫm máu. Thiếu tá Tiểu đoàn trưởng và một số cấp chỉ huy khác bị cộng quân sát hại.

Trung đoàn 53BB do Trung tá Võ Ân làm Trung đoàn trưởng đã điều động 1 Tiểu đoàn đến giải vây quận Đức Lập. Tiểu đoàn này liền bị địch quân bao vây và đã giao chiến ác liệt với Sư đoàn F10 của CS. Trung tá Võ Ân đã bay C&C trên vòm trời Đức Lập để hướng dẫn cho đơn vị dưới đất thoát khỏi vòng vây của cộng sản và gọi các phi tuần A37 ném bom chính xác vào vị trí cộng quân. Phòng không 37ly của CS bắn lên như đan lưới. Phi Hành Đoàn của Biệt Đoàn 219 Trục thăng thật gan lỳ hạ thấp cao độ để tránh đạn. Tướng Phú liên lạc thẳng với Trung tá Nguyễn Cao Vực, Quận trưởng quận Đức Lập. Ông được báo cáo Trung tá Quận trưởng đã bị thương, hiện ở ngoài chỉ huy và điều khiển những khẩu đại bác 105ly bắn trực xạ vào cộng quân. Chi khu cầm cự cho đến sáng, khi mặt trời bắt đầu lên. Đúng 10:30g ngày 9/3 quận Đức Lập biến thành biển lửa. Như thế Cộng quân đã cô lập Ban Mê Thuột cả Bắc và Nam mà Tướng Phú vẫn cho là địch sẽ đánh PleiKu, ông lại nghĩ chúng nghi binh vờ đánh Ban Mê Thuột. Tuy nhiên theo đề nghị của Bộ Tư Lệnh Quân Đoàn, ông đã cho trục thăng vận 2 Tiểu đoàn Biệt Động quân thuộc Liên đoàn 21 từ Kontum đến Buôn Hồ cách 30km ở phía Bắc Ban Mê Thuột. Sự sai lầm của Tướng Phú đã được cộng sản khai thác triệt để.

Mặt Trận Ban Mê Thuột:

Ngày 9/3/1975 Thiếu tướng Phú bay lên BMT thị sát kế hoạch phòng thủ, ứng chiến của thành phố ra lệnh cấp phát hỏa tiễn chống chiến xa M72 và hỏa tiễn TOW cho các đơn vị. Từ 12:00g trưa đến 5:00g chiều ngày 9/3/1975, Tướng Phú họp với Tư lệnh Sư Đoàn 23 Bộ binh, các Tiểu khu trưởng Ban Mê Thuột và Quảng Đức để duyệt xét tình hình các mặt trận.

Sau khi chấp nhận những đề nghị của các giới chức liên hệ và cho những chỉ thị cần thiết, ông ra lệnh cho Đại tá Nghìn, Tỉnh trưởng Quảng Đức bay về trước. Tại Ban Mê Thuột, để cho có sự thống nhất chỉ huy, Tướng Phú bổ nhiệm Đại tá Quang, Tư lệnh phó Sư Đoàn 23 làm Tư lệnh chiến trường Ban Mê Thuột.

Các Tư lệnh mặt trận phải ra lệnh đôn đốc các đơn vị chuẩn bị và sẵn sàng chiến đấu trong 2, 3 tháng liên tiếp; tổ chức những cuộc hành quân xa ngoài thị xã và vị trí phòng thủ. Kho xăng, kho đạn phải được phân tán, đề phòng đặc công cộng sản đánh phá. Lệnh thiết quân luật mỗi nơi được ủy nhiệm cho các Tư lệnh mặt trận toàn quyền định đoạt.

Đến 10:00g đêm ngày 9/3, thành phố Ban Mê Thuột được lệnh báo động đỏ, tập họp tất cả binh sĩ chuẩn bị tác chiến.

Sang ngày 10/3/1975, từ 1:20g đến 2:15g sáng, các chốt điểm Cảnh Sát Dã Chiến ở cửa Bắc và cửa Tây thị xã đã phát giác các tổ trình sát tiền phong của cộng quân và liên tiếp báo về Trung Tâm Hành Quân Cảnh Lực, Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia tỉnh Darlac. 2:20g sáng ngày 10 tháng 3/1975, cộng quân bắt đầu thực hiện trận mưa pháo theo chiến thuật tiền pháo hậu xung bằng đại bác 130ly, hỏa tiễn 122ly vào các cứ điểm quân sự như Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu, Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh, kho đạn Mai Hắc Đế và phi

trường L19. Những tiếng nổ của hỏa tiễn 122ly và đại pháo 130ly khủng khiếp làm vỡ tung hết các cửa kiếng và rung chuyển cả thành phố như cảnh tượng động đất. Các nhà cao tầng bị rung chuyển cực mạnh. Thành phố đã như con tàu chao nghiêng trong bão tố. Một số các nhà xây thô sơ quanh các khu vực quân sự đã bị sụp đổ, và trận mưa pháo liên tiếp không ngừng đổ xuống các cứ điểm quân sự cho đến 6:00g sáng.

4:00g sáng, Đắc công CS đã đột nhập tấn công vào vị trí của Biệt Đoàn 219 Trục Thăng, và bắn sập đài kiếng báo Pyramid của Phi Trường L19. Sau đó chiến xa T54 và bộ đội cộng sản chia làm nhiều mũi tấn công vào phi trường L19, kho đạn Mai Hắc Đế, Tiểu Khu Darlac, Tòa Hành Chánh Tỉnh, BTL Sư Đoàn 23BB, Hậu cứ Trung đoàn 53BB sát phi trường Phụng Dực với chiến thuật biển người. Trận đánh quyết định giữa Nam-Bắc đã diễn ra. Nhưng lực lượng giữa hai bên quá ư chênh lệch, như trứng chọi với đá nếu so sánh cả về quân số, vũ khí, chiến cụ. Địch đã ở thế thượng phong ngay từ lúc đầu! 6:15g sáng, xe phóng thanh của Ty Thông Tin đậu tại Ngã 6 thị xã phát lời kêu gọi của Đại tá Tỉnh Trưởng yêu cầu đồng bào bình tĩnh, ai ở nhà nấy, tình hình an ninh tại thị xã vẫn còn yên tĩnh.

6:20g sáng ngày 10/3/1975, 1 góc phía Bắc của phi trường L19 bị cộng quân tràn ngập. 7:15g các chốt cảnh sát xin lệnh rút khỏi vị trí phòng thủ vì áp lực địch quá mạnh, dân chúng từ khu vực Buôn A-Lê B, Tân Mai, cửa Nam thị xã lũ lượt chạy vào trung tâm thành phố.

8:30g, Kho đạn Mai Hắc Đế thất thủ. Viên Đại úy chỉ huy trưởng bị tử thương.

9:20g, chiến xa T54 và bộ đội cộng quân chia làm nhiều mũi tấn công vào thị xã. Một mũi từ cuối đường Phan Chu Trinh (cửa Bắc) tràn chiếm khu vực nhà thờ Chính Tòa, ngã Sáu thị xã, cách Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu 800m. Mũi phía Nam, từ khu vực Buôn A-Lê B, đồi La San, theo đại lộ Thống Nhất tiến đánh khu vực tư dinh Tỉnh Trưởng, Ty Ngân Khố. Một mũi khác, từ hướng chùa Khải Đoan, đánh chiếm ngã tư Nguyễn Tri Phương-Phan Bội Châu, và mặt Tây thị xã cũng đã bị cộng quân tấn chiếm. Ngoài mặt trận chính Ban Mê Thuật, cộng quân tấn công khắp nơi. Các trận bắc Kontum, nam PleiKu, bắc Bình Định, Quảng Đức và trên 2 Quốc lộ 19, 21 đều bị áp lực nặng nề.

MẶT TRẬN TIỂU KHU DARLAC:

Từ 9:30g sáng ngày 10 tháng 3/1975, các mũi tiến quân của cộng quân từ hướng Bắc và hướng Tây bắc đã tràn vào trung tâm thành phố và tập trung nỗ lực tấn công Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu nằm trên đại lộ Thống Nhất. Bộ đội và chiến xa T54 của cộng quân từ khuôn viên nhà thờ chính tòa tràn qua ngã Sáu, chiếm Câu Lạc Bộ Biên Thùy, khu cư xá sĩ quan, nằm trên Ngã Ba đại lộ Thống Nhất và đường Lê Lợi.

Lực lượng phòng vệ Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu phản công quyết liệt. Một chiếc T54 của cộng quân bị bắn cháy. Dù với chiến thuật biển người và đại bác 100ly trang bị cho T54 bắn

trục xạ không ngừng nhưng cộng quân vẫn chưa tiến sát được vào hệ thống công sự phòng thủ này. Tinh thần chiến đấu và lòng dũng cảm của những chiến sĩ thuộc Tiểu Khu quả thật không thể tưởng tượng. Cứ mỗi đợt tiến công của cộng quân là những tràng đại liên, M79 (súng phóng lựu) và M16 từ các công sự phòng thủ xối xả phản kích làm cho bước tiến quân của cộng quân đã phải ngừng lại. Cộng quân lui về cố thủ khu vực cư xá sĩ quan và Câu Lạc Bộ Biên Thùy, đồng thời chia quân tràn qua đại lộ Thống Nhất đánh chiếm Tòa Án, bưu điện, tòa nhà Đại Biểu Chính Phủ, và tiếp tục thực hiện trận mưa pháo bằng đại bác 100ly từ các chiến xa T54 và đại bác 130ly cùng hỏa tiễn 122ly từ hướng Tây thị xã (khu vực Bản Đôn) đổ vào Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu.

11:20g, một chiếc T54 của cộng quân tiến vào công trường Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu trên đường Thống Nhất đã bị bắn hạ. Tinh thần chiến đấu của các chiến sĩ Tiểu Khu càng lên cao.

11:45g, hai chiếc Commando Car (thiết giáp với bốn bánh cao su, không xích sắt) của Thiết Đoàn 8 từ hướng chùa Khải Đoan theo đường Quang Trung qua Tôn Thất Thuyết để tiến về đánh bọc hậu lực lượng của cộng quân đang công hãm Tiểu Khu. Nhưng khi đến ngã ba Ama-Trang-Long Tôn Thất Thuyết, các chiến sĩ Thiết Đoàn 8 bị lực lượng của cộng quân từ ngã Sáu tràn xuống chặn đánh. 2 chiếc Commando Car bị cộng quân bắn cháy trước Bar Quốc Tế. Nhưng các chiến sĩ của Thiết Đoàn 8 đã len theo khu phố Ama-Trang-Long để tiến về hướng Tiểu Khu.

Khu chợ Ban Mê Thuột, từ đường Quang Trung chạy dọc theo đường Y-Jút đến Ama-Trang-Long bị trúng đạn pháo và bốc cháy dữ dội. Nhà hàng Thanh Thế mới khai trương, cũng tân kỳ không thua gì nhà hàng Thanh Thế ở đại lộ Lê Lợi Sài Gòn, giờ đây đang là một biển lửa. Dãy phố bên kia đường Ama-Trang-Long, đối diện với nhà hàng Thanh Thế như tiệm Rồng Vàng, nằm mặt sau của Ty Cảnh Sát cũ đã là 1 bãi gạch vụn. Khu phố nằm trên đường Y-Jút, đối diện với chợ Ban Mê Thuột như nhà của Ông Tôn Thất Hối đã bị sập.

Lực lượng Biệt Động Quân tại Buôn Hồ được điều động về tiếp cứu Ban Mê Thuột nhưng gặp hỏa lực mạnh của các chốt kháng cự trên đường đi. Một lực lượng Thiết Giáp và ĐPQ đang hành quân tại Budrang cũng được lệnh trở lại nhưng bị cầm chân ở một cây cầu phía Nam tỉnh lỵ khoảng 10km. Đến 11:45g, các chiến sĩ của Tiểu Khu Darlac vẫn cố thủ. Lực lượng của cộng quân từ 2 mặt, phía Bắc và mặt tiền Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu đã bám sát hệ thống công sự phòng thủ của Tiểu Khu. Những trận đánh xáp lá cà đẫm máu đã xảy ra dọc theo hệ thống công sự phòng thủ này.

13:15g trưa, Trung Tâm Hành Quân của Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu bị trúng pháo, mọi liên lạc truyền tin bị phá hủy.

14:20g Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu Tỉnh Darlac thất thủ, sau hơn 7 tiếng đồng hồ giao tranh với lực lượng biển người của cộng quân có chiến xa T54, và các loại đại pháo yểm trợ,

mà không có được 1 đơn vị bạn nào tiếp cứu. BCH Tiểu Khu phải di tản và sáp nhập với BTL tiền phương của SĐ23BB.

60 ngàn dân thị xã Ban Mê Thuột mãi mãi ghi nhớ chiến công, lòng dũng cảm và tinh thần kỷ luật của các chiến sĩ Tiểu Khu Darlac. Trong những giờ phút lâm nguy đã cố gắng và hy sinh để làm tròn bổn phận cho đến hết sức mình với những trận tấn công và đánh xáp lá cà cùng lực lượng biên người của quân thù, đến giờ phút cuối đành di tản Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu để bảo toàn lực lượng.

MẶT TRẬN PHÍA BẮC THỊ XÃ:

Những Trận Đánh Oanh Liệt của Các Chiến Sĩ Cảnh Sát Quốc Gia Thuộc Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia Tỉnh Darlac:

Trong kế hoạch phòng thủ thị xã Ban Mê Thuột, Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia Tỉnh Darlac là 1 trong những đơn vị chịu trách nhiệm về một khu vực phòng thủ nặng nề nhất, từ nội vi thị xã đến cả một mặt Bắc, bao gồm phi trường trực thăng và phi trường L19. Phòng thủ phi trường L19 là đơn vị Thám Sát Tỉnh (PRU), trực thuộc Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Tỉnh.

Với những tin tức nhận được của mạng lưới tình báo cơ hữu và của các đơn vị bạn, vị chỉ huy trưởng Cảnh Sát Quốc Gia Tỉnh, Trung tá Trần Quang Vĩnh đã sẵn sàng kế hoạch phòng thủ và phản công cho đơn vị hàng tháng trước. Ông đã bổ nhiệm Đại úy Nguyễn Ngọc Tuấn, Đại đội trưởng đại đội Cảnh sát Dã Chiến 206 làm phụ tá đặc trách hành quân.

2:20g sáng ngày 10 tháng 3/1975, cộng quân bắt đầu tấn công phi trường L19, (khu vực phòng thủ của Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia Tỉnh, do Đại Đội Thám Sát chịu trách nhiệm), bằng đại bác 130ly và hỏa tiễn 122ly. Đến 4:00g sáng ngày 10 tháng 3/1975, cộng quân bắt đầu dùng lực lượng bộ binh với chiến thuật biên người và xe tăng T54 tấn công phi trường L19. Đơn vị Thám Sát Tỉnh chống trả quyết liệt và báo cáo về Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia. Đại úy Nguyễn Ngọc Tuấn liền liên lạc với Tiểu Khu xin Đại Đội 1/224 tiếp viện. Nhưng Đại Đội 1/224 đã không thể chọc thủng vòng vây của cộng quân ở mặt Bắc Phi trường L19.

6:20g, một đoạn vòng đai ở khu vực phía Bắc phi trường bị chọc thủng. Lực lượng cộng quân tràn ngập khu vực này, và đơn vị Thám Sát Tỉnh đã phải lui về phòng tuyến phòng thủ phía sau với những tổn thất nặng nề về nhân sự.

Sau khi tràn ngập các vị trí phòng thủ, 9:20g, lực lượng cộng quân từ mặt Bắc thị xã, tức là khu vực phía Bắc phi trường L19 bắt đầu tấn công Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia Tỉnh Darlac, nằm trên đường Tự Do để xâm nhập trung tâm thành phố. Lợi dụng hệ thống công sự phòng thủ và các dây hàng rào kẽm gai bảo vệ phi trường L19 nằm bên kia

đường Tự Do, lực lượng Cảnh Sát Quốc Gia đã chặn đứng các mũi tiến quân của cộng quân. Các chiến sĩ Cảnh Sát dù chỉ được trang bị M16, M79 và lựu đạn nhưng đã anh dũng phản công quyết liệt trước những đợt tấn công của cộng quân, không cho địch tiến sát vào hệ thống công sự phòng thủ.

Chính nhờ lòng dũng cảm chiến đấu, kỹ thuật tác chiến, và hệ thống chỉ huy chặt chẽ, mà một mặt phía Đông thị xã Ban Mê Thuột, từ khu đường Tự Do, chạy dài xuống Bà Triệu, Hùng Vương, Trường Trung Học Tổng Hợp Ban Mê Thuột, chưa có bóng dáng của cộng quân. Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia Tỉnh Darlac đã trấn giữ một khu vực an toàn mà có lẽ họ không thể nào ngờ được, đó là con đường di tản duy nhất sau này cho các đơn vị phải rút lui vào phút cuối.

15:40g với áp lực của địch, và để bảo toàn đơn vị, Thiếu tá Hàn Văn Thành, chỉ huy phó Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Quốc Gia Tỉnh Darlac đã ra lệnh mở đường máu đem đơn vị ra khỏi thị xã về Cây Số 5, phối hợp với các đơn vị trực thuộc và Chi Khu Ban Mê Thuột để tiếp tục phản công quân thù.

16:00g cộng quân hoàn toàn làm chủ tình hình thị xã Ban Mê Thuột, ngoại trừ khu vực Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh vẫn còn kháng cự.

Trong thành phố, tiếng súng nhỏ đã im, nhưng cảnh tan hoang của thị xã thật không cách nào tả xiết. Rải rác trên các khu phố, những vũng máu và thây người, kẻ bị thương, bị chết không ai săn sóc. Thành phố bây giờ như một bãi tha ma, chứa đầy tử khí. Bóng dáng của cộng quân như tử thần đến chiều hồn những kẻ còn sống và đe dọa mọi người.

Trong gần suốt 14 giờ đồng hồ, các đơn vị quân đội, Cảnh Sát, Nghĩa Quân, Đoàn Cán Bộ Xây Dựng Nông Thôn Tỉnh và Nhân Dân Tự Vệ toàn thị xã đã tận hết sức mình để chống trả với lực lượng biển người, chiến xa và đại bác của cộng quân mà không có được 1 đơn vị bạn nào tiếp cứu. Và giữa những giờ phút quyết liệt này, người ta nhận được tin vào lúc 10:15g sáng ngày 10 tháng 3/1975, một đơn vị Biệt Động quân từ cửa Bắc thị xã (bến xe Cây Số 3) đã xâm nhập trung tâm thành phố. Tin tức này được loan truyền đến hầu hết các đơn vị đang chiến đấu trên khắp các cửa ngõ thị xã, và mỗi người lính, từ cấp chỉ huy cho đến binh sĩ đều vui mừng hy vọng chiến trường sẽ xoay hướng. Nhưng cho đến 1:00g chiều, tin tức về Liên đoàn 21 Biệt Động Quân vẫn im hơi lặng tiếng, mà chiến trường mỗi lúc càng quyết liệt hơn, cho đến khi người ta biết rằng đơn vị Biệt Động Quân tiến vào thị xã sáng nay là chỉ để giải cứu gia đình vợ con của Chuẩn tướng Lê Trung Tường, Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh ra khỏi thị xã. Tin này quả thật là một tác động tâm lý, không những làm cho các đơn vị tham chiến mà cả toàn thị xã có cảm nghĩ Ban Mê Thuột đã bị bỏ rơi. Tuy nhiên với tinh thần và trách nhiệm của một người lính, các đơn vị có mặt tại thị xã vẫn anh dũng chiến đấu với niềm tin lực lượng tổng trừ bị, và đặc biệt là 2 Trung đoàn 44 và 45 Bộ Binh nhất định sẽ được gọi đến.

ĐÊM KINH HOÀNG:

Từ 6:00g chiều ngày 10 tháng 3/1975, bộ đội cộng quân bắt đầu chia thành từng toán nhỏ lục soát khắp cùng các khu phố và những điểm tập trung của người chạy loạn như chùa Khải Đoan, trường Bò Đề, trường Tàu ở đường Y–Jút. Họ thanh lọc dân chúng, bắt đi những thanh niên nam nữ, và truy lùng các viên chức chính phủ, sĩ quan và binh lính.

Khắp cùng các ngõ phố, bọn đặc công và du côn, thi nhau lập công, đập phá các cửa tiệm, dinh thự, tư gia, những nơi mà họ cho là có kẻ thù ẩn trốn, là Việt gian, phản động, làm việc cho Mỹ–Ngụy, hoặc có nợ máu với nhân dân. Chúng thi nhau lục soát các trường học, nhà thờ, bức tượng ở nhà thờ quân đội, cạnh trường Hưng Đức cũng bị chúng đập nát, đồng thời lùng bắt những người có thù hằn với chúng, và lôi đốt hết các loại sách báo, giáo khoa, tự điển, các tác phẩm văn học, nghệ thuật, đặc biệt là những ấn phẩm viết bằng tiếng ngoại quốc như Anh văn, Pháp văn. Một lần nữa, ngọn lửa tượng trưng cho sự hủy diệt lại bùng lên khắp cùng thị xã. Cảnh hôi của, hôi người, trả thù cá nhân lan tràn khắp nơi. Thành phố bây giờ là 1 xã hội không tổ chức, không luật pháp, và tai họa thảm khốc đã diễn ra khắp cùng các ngõ phố. Những hình phạt dã man thời tiền sử đã được đem ra thực hiện. Hình ảnh của chết chóc và khủng bố đang bao trùm lên thị xã nhỏ bé này và đè nặng xuống tâm hồn mỗi dân đinh của toàn thành phố.

Sự ngu dốt của kẻ chiến thắng, hay sự dã man và thiếu trình độ của cấp lãnh đạo chính là tai họa và thảm trạng tàn khốc cho 1 xã hội. Xã hội miền Nam, và dân trí của nền Cộng Hòa miền Nam đã có một trình độ văn hóa và kỹ thuật cách xa gấp bội so với miền Bắc, nên bộ đội cộng quân, sau khi đã kiểm soát toàn thị xã, lập tức đi dò tìm những “đài địch”, và đã dùng súng B40, B41, hoặc đại bác 100ly trang bị trên chiến xa T54 bắn vào các tư gia có trụ ăng ten trên nóc nhà, vì họ cho rằng đó là vị trí đặt các máy truyền tin của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa, mà các trụ ăng ten TV là những “đài địch” ấy đã có khắp trong toàn thị xã. Thảm thương thay cho thành phố Ban Mê Thuật và 60 ngàn dân của thị xã này. Trong đêm này, không biết có bao nhiêu gia đình tan hoang, bao nhiêu người bị chết oan, đánh đập, hoặc bị đầu tó mang thương tích hay tàn khuyết, mà vợ con, thân nhân, bạn bè chỉ đứng nhìn mà không dám kêu van. Máu và lệ đã đổ, nhưng không chảy ra từ khóe mắt, mà lại tuôn ngược vào lòng. Trời ở quá cao mà Phật cũng rất xa, nên con người đã là chủ của con người trong đêm nay, với đầy đủ quyền uy và hung dữ. Đêm kinh hoàng, đêm của địa ngục và Sa–Tăng.

Nhưng cái quan trọng của những kẻ chiến thắng không phải là những thứ đó. Cái quan trọng đối với kẻ chiến thắng trong cuộc chiến 20 chọi 1 này là vơ vét tất cả những gì họ có thể vơ vét: Kho dự trữ lương thực trung ương, nằm trên đường Tự Do, Kho Quân Nhu, Quân Cụ, dụng cụ y khoa và dược phẩm, thuốc men của các bệnh viện như Quân Y Viện, Dân Y Viện, Trạm xá, nhà hộ sinh, các cửa tiệm thuốc Tây, các đại lý gạo, cửa hàng bách hóa của tư nhân trong toàn thành phố...

Suốt đêm, người ta nhìn thấy những đoàn Molotova chở đầy hàng hóa vật dụng của thành phố đi về hướng Bản Đôn, phía Tây thị xã.

NHỮNG PHÚT CUỐI CÙNG CỦA BỘ TƯ LỆNH SƯ ĐOÀN 23 BỘ BINH:

Lực lượng phòng thủ Bộ Tư Lệnh gồm 2 đại đội và một số các phòng ban chuyên môn, trong đó có đại đội tổng hành dinh, chuyên trách về hành chánh và ẩm thực. Lực lượng chủ chốt là các Trung đoàn 44 và 45 đang hành quân vùng PleiKu. Trung đoàn 53 chỉ có 2 Tiểu đoàn ở Ban Mê Thuột, và 1 trung đội Pháo Binh 105ly, nhưng 1 Tiểu đoàn lại được điều động lên giải tỏa Quận Đức Lập, 1 quận vừa bị cộng quân tràn ngập vào sáng Chủ Nhật ngày 9 tháng 3/1975. Tiểu đoàn còn lại phòng thủ Phi trường Phụng Dực, cách thị xã Ban Mê Thuột về phía Đông Đông–Bắc 7km. Cho đến 8:20g sáng ngày 11 tháng 3/1975, đơn vị quân lực còn có mặt tại thị xã Ban Mê Thuột chỉ là hậu cứ Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh, cộng quân biết rõ điều này, và càng hiểu rằng Trung đoàn 44 và 45 Bộ Binh nhất định sẽ trở về chiếm lại giang sơn của họ. Và đặc biệt là Liên đoàn 21 Biệt Động Quân đang có mặt ngoài vòng đai thị xã ở cửa Bắc, Liên đoàn 21 Biệt Động Quân được đổ xuống Buôn Hồ, một quận cách thị xã Ban Mê Thuột 35km về hướng Bắc lúc 4:30g chiều ngày 10 tháng 3/1975. Đến 9:00g tối cùng ngày đã tiến sát vào vòng đai thị xã, nhưng chưa chọc thủng được vòng vây của cộng quân. Tiểu Khu Darlac lúc bấy giờ đã rút ra khỏi thị xã. Hậu cứ Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 cố thủ trong khuôn viên Bộ Tư Lệnh, nên không có được 1 đơn vị nào làm đầu cầu cho Liên đoàn 21 Biệt Động Quân tiến vào thị xã. Điểm đáng tiếc là 10:20g sáng ngày 10 tháng 3/1975, đơn vị tiền sát của Liên đoàn đã đột nhập thị xã, di tản gia đình tư lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh ra khỏi thị xã, nhưng lại không được lệnh ở lại làm điểm tựa cho Liên đoàn 21 Biệt Động Quân đến giải cứu thị xã sau này. Từ 6:45g sáng ngày 11 tháng 3/1975, cộng quân đã bố trí xong lực lượng thắt chặt vòng vây hậu cứ Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh, và thực hiện trận mưa pháo bằng đại bác 100ly trang bị trên chiến xa T54, bắn trực xạ, đại bác 130ly, hỏa tiễn 122ly từ hướng Bản Đôn dồn dập đổ xuống Bộ Tư Lệnh Sư đoàn. Đồng thời, chiến xa và bộ đội cộng quân dàn hàng ngang tấn công bốn mặt vòng đai Bộ Tư Lệnh. Lực lượng phòng thủ Bộ Tư Lệnh đã chống trả quyết liệt, đẩy lui nhiều đợt tấn công, và đánh cận chiến với quân thù.

10:10g, 1 phi vụ A37 của Không Quân thả bom nhằm vào Trung Tâm Hành Quân của Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23. Mọi liên lạc với Bộ Tư Lệnh Quân Đoàn 2 và Bộ Tổng Tham Mưu hoàn toàn bị phá hủy.

10:30g sáng ngày 11 tháng 3/1975, 1 đoạn hệ thống công sự ở mặt Tây và phía Nam Bộ Tư Lệnh đã bị chọc thủng. Cộng quân và chiến xa tràn vào hậu cứ Sư Đoàn 23 Bộ Binh như nước vỡ bờ. Đại tá Vũ Thế Quang, Tư Lệnh Phó Sư đoàn, Đại tá Nguyễn Trọng Luật, Tỉnh Trưởng kiêm Tiểu Khu Trưởng Tiểu Khu Darlac, mở đường máu đem đơn vị thoát khỏi hậu cứ, bỏ lại Ban Mê Thuột và 60 ngàn dân định trong một tình huống vô cùng bi thảm. Ban Mê Thuột lâm chung. 60 ngàn dân như một đàn gà con mất mẹ. Đêm đen phủ xuống thành phố này cùng với nỗi hãi hùng và tuyệt vọng mệnh mông.

Thị xã Ban Mê Thuột đã hoàn toàn lọt vào tay cộng quân từ chiều ngày 10 tháng 3/1975, và đơn vị Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa cuối cùng là hậu cứ Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn 23 Bộ Binh rút khỏi thị xã này lúc 10:38g ngày 11 tháng 3/1975.

“Thượng Đế hỏi có thâu? Cho Việt Nam này...”

Theo ÔN NGUỒN SỬ VIỆT

*Nguồn: Internet eMail by **cathy** chuyển*

*Đăng ngày Chúa Nhật, June 16, 2024
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*